

РЕШЕНИЕ

№ 172

гр. Стара Загора, 05.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, I ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на десети март през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Димитър М. Христов

Членове: Румяна Ат. Танева
Анна Т. Трифонова

при участието на секретаря Даниела М. Калчева като разгледа докладваното от Анна Т. Трифонова Въззивно търговско дело № 20265501000043 по описа за 2026 година

Обжалвано е решение № 101/10.11.2025г., постановено по гр.д. № 129/2025г. по описа на Районен съд – Г., с което е отхвърлен предявения от „А.“ ЕАД против Н. Д. Д. иск да се признае за установено по отношение на Н. Д. Д. съществуването на вземането на „А.“ ЕАД за следните суми: сумата от 9 753,30 лв. – главница по договор за потребителски кредит № ВА018191/29.04.2022 г.; сумата от 2 912,25 лв. – договорна лихва за периода от 15.04.2023 г. до 11.04.2024 г.; сумата от 1 498,18 лв. - обезщетение за забава за периода от 16.04.2023 г. до датата на подаване на заявлението в съда, ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 29.10.2024 г. до окончателното изплащане на вземането, за изпълнението на което парично задължение е издадена заповед от 04.12.2024 г. за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК по ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд - Г..

Въззивникът „А.“ ЕАД излага доводи за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение. Направено е искане същото да бъде отменено и да се уважат предявените искове. Доказателствени искания не са направени с въззивната жалба.

Постъпил е отговор на въззивната жалба, с който въззиваемата Н. Д. Д. взема становище, че първоинстанционното решение е правилно и постановено в съответствие с материалния закон и прави искане същото да бъде потвърдено. Претендира присъждане на разноски. Няма направени доказателствени искания

Съдът като обсъди събраните доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните намира за установено следното:

Пред първоинстанционния съд е предявен иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД във вр. с чл. 9, ал. 1 ЗПК и чл. 33, ал. 1 ЗПК.

Ищецът „А.“ ЕАД моли съда да признае за установено по отношение на Н. Д. Д. съществуване на вземането в размер на 9 753, 30 лв. главница за периода от 15.04.2023 г. до 20.04.2027 г. по отношение на която главница е обявена предсрочна изискуемост на 11.04.2024 г., 2 912, 25 лв. възнаградителна лихва за периода 15.04.2023 г. до 11.04.2024 г. и 1 498, 18 лв. обезщетение за забава, начислено за периода 16.04.2023 г. до датата на подаване на заявлението в съда, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда до окончателното изплащане на вземането. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника Н. Д. Д., в който изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

По делото не е спорно, че на 29.04.2022 г., между „И.“ АД и Н. Д. Д. е сключен Договор за бърз потребителски ануитетен кредит № ВА018191 в размер на 10 000 лв., начислена е такса за проучване в размер на 170 лв., такса за оценка на риска 1,5%, както и общ размер на фиксирана лихва /договорна възнаградителна лихва/ представляваща 19,90 % лв., при ГПР в размер на 23,99 %. В графа общо дължима сума по кредита е посочено, че общият размер е 16 260,66 лв., а съгласно погасителния план тази сума е разсрочена на 60 месечни вноски в размер на 263,09 лв. и последна вноска от 262,95 лв., при падеж на първа вноска 20.05.2022 г.

Видно от представения по делото договор за цесия от 04.04.2024 г. /л.36-37/ и приложение № 1 /л.38-40/, кредиторът „И.“ АД е прехвърлил на „А.“

ЕАД вземането си към ответницата Н. Д. Д. по договор за потребителски кредит № ВА018191 от 29.04.2022 г., като по делото е представено потвърждение по чл.99 /л.41/ и е издадено пълномощно на цесионера да уведоми длъжника от името на кредитодателя /л.42/. По делото е представено уведомително писмо от „А.“ ЕАД /л.43/ с дата 06.02.2025 г., което не е получено от ответника.

Видно от приложеното ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд - Г., в полза на „А.“ ЕАД е издадена заповед № 423/04.12.2024 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, съгласно която длъжникът Н. Д. Д. следва да заплати следните суми: сумата от 9 753,30 лв. главница по договор за потребителски кредит № ВА018191/29.04.2022 г.; сумата от 2 912, 25 лв. – договорна лихва за периода от 15.04.2023 г. до 11.04.2024 г.; сумата от 1498,18 лв. обезщетение за забава за периода от 16.04.2023 г. до датата на подаване на заявлението в съда, ведно със законната лихва за забава върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 29.10.2024 г. до окончателното изплащане на вземането и разноси по делото. В срока по чл. 414 от ГПК е подадено възражение от длъжника, поради което на „А.“ ЕАД са дадени указания да предяви иск да установяване на вземанията, предмет на издадената заповед за изпълнение.

От заключението на съдебно – счетоводната експертиза се установява следното:

От представеното от „И.“ АД, извлечение от банкова разплащателна сметка ** за титуляр - Н. Д. Д. ЕГН *****, е видно, че на 29.04.2022 г. е извършен паричен превод в размер на 10 000.00 лв. към ответницата с основание: отпускане на средства по договор. На същата дата от отпуснатата сума в размер на 10 000.00 лв. са разплатени следните суми:

170 лв. - такса за разглеждане на документи

150 лв. - такса оценка на риска

9 400.00 лв. - теглене в брой от титуляр Н. Д. Д. ЕГН:*****

Остатък 280.00 лв.

Плащания по договора за заем при „И.“ АД:

По Договор за потребителски кредит №ВА018191 с клиент Н. Д. Д. ЕГН ***** са извършвани плащания в общ размер на 680.00 лв., както

следва:

Остатък 280.00 лв./от отпуснатата сума от 10 000 лв./ към 29.04.2022 г., с които са разплатени следните задължения:

на 20.05.2022 г. погасена първа вноска за главница в размер на 147.01 лв.

на 20.05.2022 г. погасена първа вноска за дог. лихва в размер на 116.08 лв.

на 26.05.2022 г. погасена месечна такса в размер на 3.99 лв.

на 20.06.2022 г. погасена частично втора вноска за дог. лихва в размер на 12.92 лв.

Вноска в брой на 25.11.2022 г. в размер на 400.00 лв., с които са разплатени следните задължения:

на 25.11.2022 г. погасена втора вноска за главница в размер на 99.69 лв.

на 25.11.2022 г. погасена окончателно втора вноска за дог. лихва в размер на 150.48 лв.

на 25.11.2022 г. погасена частично трета вноска за дог. лихва в размер на 147.35 лв.

на 25.11.2022 г. погасена наказателна лихва в размер на 2.48 лв.

Размерът на неплатената главница по договора за кредит е сума от 9 753.30 лв.

Експертизата изчислява размера на лихвата за забава/законна лихва при „А.“ ЕАД за периода от 04.04.2024 г./датата на цесията/ до 29.10.2024 г./датата на подаване на заявлението в съда по чл. 410 от ГПК/ в размер на 775.59 лв. върху неплатената главница от 9 753.30 лв.

Експертизата изчислява размера на лихвата за забава/законна лихва при „А.” ЕАД, за периода от 04.04.2024 г./датата на цесията/ до 28.02.2025 г./датата на подаване на исковата молба/ в размер на 1 226. 10 лв. върху неплатената главница от 9 753.30 лв.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 99, ал. 4 от ЗЗД, задължение на цедента е да съобщи на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането, което уведомяване има за цел да защити длъжника срещу ненадлежно изпълнение

на неговото задължение. Доколкото прехвърленото вземане е възникнало от правоотношение между длъжника и стария кредитор /цедента/, законодателят е въвел изискването именно старият кредитор да съобщи за прехвърляне на вземането. Съдебната практика е последователна в разбирането, че е допустимо предишният кредитор да упълномощи новия кредитор за уведомяване на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането, както и че уведомление, приложено към исковата молба и достигнало до длъжника с връчване на същата, съставлява надлежно съобщаване за цесията съгласно чл. 99, ал. 3, предл. първо ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Това обстоятелство следва да бъде съобразено като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска на основание чл. 235, ал. 3 ГПК. В този смисъл са Решение № 78 от 09.07.2014 г. на ВКС по т. д. № 2352/2013 г., II т. о.; Решение № 3 от 16.04.2014 г. на ВКС по т. д. № 1711/2013 г., I т. о. и др.

В настоящия случай уведомлението за извършеното прехвърляне, изходящо от „А.“ ЕАД е връчено на Н. Д. Д. заедно с исковата молба и приложенията към нея. Поради това следва да се приеме, че е налице надлежно уведомяване на ответницата и следователно ищецът установява материалноправната си легитимация като кредитор.

Сключеният между „И.“ АД и Н. Д. Д. договор има характеристиките на договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗПК, спрямо който са приложими особените изисквания за действителност на ЗПК. За да бъде валидно сключен договорът, е необходимо да отговаря на разпоредбите на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 от ЗПК. Тези условия следва да са налице кумулативно, за да породи договорът валидна облигационна връзка между страните. Липсата на което и да е от тях прави договорът недействителен съгласно императивната норма на чл. 22 от ЗПК.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и следва да съдържа годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите по

кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

В процесния договор кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютна стойност на ГПР. Липсва обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият размер/. Посочената величина, представляваща обобщен израз на всичко дължимо по кредита, следва по ясен и разбираем за потребителя начин да бъдат включени всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. В случая в договора за кредит липсва яснота досежно тези обстоятелства, което възпрепятства съдът да направи извод дали същият реално не надхвърля петкратния размер на законната лихва, предвид забраната по чл. 19, ал. 4 ЗПК, поради което съдът приема, че с посочения ГПР в договора единствено като абсолютна процентна стойност и с посочване на общата сума, дължима от потребителя е нарушено императивното изискване по чл. 11, ал. 1, т. 10 ГПК.

С оглед изложеното, съдът намира, че е налице нарушение на ЗПК по отношение на съществен елемент на договора за кредит, което съгласно чл. 22 от ЗПК прави договора за кредит недействителен и потребителят връща само чистата стойност на кредита и не дължи лихви или други разходи по него.

В настоящия случай чистата стойност на кредита е 10 000 лв., като **ищецът „А.“ ЕАД претендира главница в размер на 9 753, 30 лв. за периода от 15.04.2023 г. до 20.04.2027 г.**, като излага доводи за уведомяване на ответницата за настъпване на предсрочна изискуемост на 11.04.2024 г.

По делото не са представени доказателства, че ответницата е уведомена за настъпване на предсрочна изискуемост по процесния кредит, преди подаване на заявлението, като такова уведомление не е представено и като приложение към исковата молба. В настоящия случай приложение следва да

намери, т. 1 от ТР № 8/2017 г. от 02.04.2019 г. по т. д. № 8/2017 г. на ОСГТК на ВКС, съгласно която при вземане, произтичащо от договор за банков кредит, чиято предсрочна изискуемост не е била надлежно обявена на длъжника преди подаването на заявление за издаване на заповед за изпълнение, предявеният по реда на чл. 422 от ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо (чл. 235, ал. 3 ГПК), въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

Следователно съгласно даденото задължително тълкуване на ОСГТК на ВКС, тъй като в настоящия случай предсрочната изискуемост не е обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, съдът следва да уважи установителния иск по чл. 422 от ГПК за вноските с настъпил падеж **от 15.04.2023 г. /началната дата, от която се претендира главницата/** към датата на формиране на силата на пресъдено нещо – в случая това е датата на приключване на съдебното дирене пред настоящата инстанция, а именно – **10.03.2023 г.** Съдът по реда на чл. 162 ГПК, използвайки погасителния план към процесния договор за кредит, изчисли, че дължимата главница **за периода от 15.04.2023 г. до 10.03.2025 г. е в размер на 5 515, 40 лв.** и за тази сума предявеният иск е основателен, като **над тази сума до предявения размер от 9 753, 30 лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.**

С оглед изложените по – горе мотиви относно недействителността на процесния договор за потребителски кредит, **следва да бъдат отхвърлени** предявените искове за сумата от 2 912,25 лв. – договорна лихва за периода от 15.04.2023 г. до 11.04.2024 г.; сумата от 1 498,18 лв. - обезщетение за забава за периода от 16.04.2023 г. до датата на подаване на заявлението в съда, като неоснователни.

Предвид гореизложеното, въззивният съд намира, че обжалваното решение е неправилно, **в частта с която** е отхвърлен предявеният иск от „А.“ ЕАД против Н. Д. Д. за признаване за установено по отношение на Н. Д. Д. съществуване на вземането на „А.“ ЕАД за главница **в размер на 5 515, 40 лв. /2 819,98 евро/ за периода от 15.04.2023 г. до 10.03.2025 г.** като вместо това

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО ПО ОТНОШЕНИЕ на Н. Д. Д. съществуване на вземането на „А.“ ЕАД за главница **в размер на 5 515, 40 лв. /2 819,98 евро/ за периода от 15.04.2023 г. до 10.03.2025 г.** по Договор за бърз потребителски ануитетен кредит № ВА018191/29.04.2022 г. ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 29.10.2024 г. до окончателното плащане на вземането, за което е издадена заповед № 423/04.12.2024 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд – Г..

В останалата обжалвана част, решението като краен резултат е правилно и следва да бъде потвърдено.

По отговорността за разноски:

С решението по установителния иск съдът се произнася с осъдителен диспозитив по дължимостта на разноските в заповедното производство, съгласно т. 12 от Тълкувателно решение № 4/2013 г. от 18.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС.

Видно от данните по делото по ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд – Г., „А.“ ЕАД е направила следните разноски: държавна такса в размер на 283, 27 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 75 лв. или **в общ размер на 358, 27 лв. /183,18 евро/.**

С оглед изхода на делото Н. Д. Д. следва да заплати на „А.“ ЕАД направените по ч.гр.дело №695/2024 г. по описа на Районен съд – Г. разноски **в размер на 139, 51 лв. /71, 33 евро/, съразмерно с уважената част от исковете.**

По разноските в първоинстанционното производство.

Видно от данните по делото, „А.“ ЕАД е направила следните разноски: държавна такса в размер на 283, 27 лв., възнаграждение за изготвяне на съдебно – счетоводна експертиза в размер на 500 лв. Съдът на основание чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ, определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. или така общия размер на разноските е **983, 27 лв. /502,74 евро/.**

С оглед изхода на делото Н. Д. Д. следва да заплати на „А.“ ЕАД направените в първоинстанционното производство разноски **в размер на 382, 89 лв. /195, 77 евро/, съразмерно с уважената част от исковете.**

По разноските във въззивното производство.

Видно от данните по делото, „А.“ ЕАД е направила следните разноски: държавна такса в размер на 283, 27 лв. Съдът на основание чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ, определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. или така общия размер на разноските е **483, 27 лв. /247, 09 евро/.**

С оглед изхода на делото Н. Д. Д. следва да заплати на „А.“ ЕАД направените във въззивното производство разноски **в размер на 188, 19 лв. /96, 22 евро/, съразмерно с уважената част от исквете.**

Във въззивното производство е представен договор за правна защита и съдействие сключен с Н. Д. Д., в който е обективизирано договорено адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв с адв. М..

Съдът като взе предвид решение от 25.01.2024 г. по дело С-438/22 на СЕС, фактическа и правна сложност по делото, както и че е проведено само едно съдебно заседание, на което адв. М. не се е явил, определя адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска помощ на въззиваемата **в размер на 2 000 лв. /1 022,58 евро/ с ДДС**, което е под минимално предвиденото Наредба № 1/2004 г. за МРАВ, която служи за ориентир.

С оглед изхода на делото „А.“ ЕАД следва да заплати на Еднолично адвокатско дружество М., адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна помощ на Н. Д. Д. във въззивното производство **в размер на 1 221, 19 лв. /624, 38 евро/ съразмерно с отхвърлената част от исквете.**

Съгласно [чл.3-5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България \(ЗВЕРБ\)](#), [решение \(ЕС\) 2025/1407](#) на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и [Регламент \(ЕС\) 2025/1409](#) на Съвета от 8 юли 2025 година за изменение на [Регламент \(ЕО\) № 2866/98](#) по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е евро, равностойно на 1,95583 български лева. Поради това, горепосочените суми следва да се превалутират по правилата на [чл. 12-13 от ЗВЕРБ](#), тъй като решението е постановено след 01.01.2026г.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 101/10.11.2025г., постановено по гр.д. №

129/2025г. по описа на Районен съд – Г., **в частта с която е отхвърлен** предявеният иск от „А.“ ЕАД против Н. Д. Д. за признаване за установено по отношение на Н. Д. Д. съществуване на вземането на „А.“ ЕАД за главница **в размер на 2 819,98 евро за периода от 15.04.2023 г. до 10.03.2025 г.** по договор за бърз потребителски ануитетен кредит № ВА018191/29.04.2022 г., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО ПО ОТНОШЕНИЕ на Н. Д. Д. ЕГН *****, с адрес гр. Г., ** съществуване на вземането на „А.“ ЕАД с ЕИК **, със седалище и адрес на управление гр. С.** за главница **в размер на 2 819,98 евро за периода от 15.04.2023 г. до 10.03.2025 г.** по Договор за бърз потребителски ануитетен кредит № ВА018191/29.04.2022 г. ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението – 29.10.2024 г. до окончателното плащане на вземането, за което е издадена заповед № 423/04.12.2024 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд – Г..

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Н. Д. Д. ЕГН *****, с адрес гр. Г., ** да заплати на А.“ ЕАД с ЕИК **, със седалище и адрес на управление гр. С.** направените по ч.гр.дело № 695/2024 г. по описа на Районен съд – Г. разноски **в размер на 71, 33 евро, съразмерно с уважената част от исковете.**

ОСЪЖДА Н. Д. Д. ЕГН *****, с адрес гр. Г., ** да заплати на А.“ ЕАД с ЕИК **, със седалище и адрес на управление гр. С.** направените в първоинстанционното производство разноски **в размер на 195, 77 евро, съразмерно с уважената част от исковете.**

ОСЪЖДА Н. Д. Д. ЕГН *****, с адрес гр. Г., ** да заплати на А.“ ЕАД с ЕИК **, със седалище и адрес на управление гр. С.** направените във въззивното производство разноски **в размер на 96, 22 евро, съразмерно с уважената част от исковете.**

ОСЪЖДА А.“ ЕАД с ЕИК **, със седалище и адрес на управление гр. С. ** да заплати на ЕДНОЛИЧНО АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО М., БУЛСТАТ **, със седалище и адрес на управление: гр. С.З.** адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна помощ на Н. Д. Д. във въззивното производство **в размер на 624, 38 евро съразмерно с отхвърлената част от исковете.**

Решението подлежи на обжалване пред ВКС, при предпоставките на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____